

MAROSUJVÁR

A MAROSUJVÁRI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRTKÖR HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden csütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr NAGY SAMU.

Társszerkesztő: SEBESTYÉN KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Füßy J. könyvkereskedése.

Marosujváron, Mikó-utca 14. szám.

Lanyha kurucok.

Még a parlament nyári szünetének kezdete előtt Kossuth Ferenc, mint az országos függetlenségi és 48-as párt vezére arra kérte hiveit s egyben a 48-as eszmék hiveit is, hogy úgy a saját, mint különösen a párt, de legkiváltképen az ország érdekében, széledjenek szerte szét a hazában s hirdessék a népnek a függetlenségi elv mellett való tántoríthatatlan kitartást, a rendíthetetlen bizalmat képviselőik, de különösen választott pártvezéreik mellett.

S a nyáj szerte széledt, de vezérének szavát nem fogadta meg. A nagy meleg, a vidéki képviselők mezői munkái ugylátszik nagyobb fontossággal bír előttük, sem mint a párt, az ország elsőrendű követelményei.

Idestova letelik a pihenésre szánt idő. Az országháza ismét összeül, hogy vitális érdekeinkben döntsön s a nagy szünet semminemű kibontakozással nem szolgált, egyetlen lé-

péssel sem vitte előre. a már a nyár elején kátyuba ragadt ország szekérét.

Mintha csak egyöntetűen határozták volna el, hogy nyári pihenőjükben nem háborgattatják magukat, oly egyformán semmit sem tesznek, ami valamelyest csak figyelemre is méltó lenne, oly semmihe sem veszik a vezér jól megfontolt kívánságát.

Szinte azt hitte volna minden józan politikus, hogy a nyári szünet minden egyes hónapja annál is inkább fel fogja használni politikai agitációkra, mert hiszen az új választások s ezzel egyidejűleg a kerületek megdolgozása küszöbön áll s minden képviselőnek érdeke, hogy kerületét a jövőben is megtarthassa.

E helyett mit tapasztalunk. A pihenőre ment képviselők majd legnagyobb százaléka szószerint vette a pihenőt s nagyrészt fürdőhelyeken keres enyhet a nagy fáradalmak ellen, másrészt vidéki tuzskulánumaiba vonultak vissza, hogy ott keseregjenek a haza szomorú sorsa felett.

Csakhog ez nincsen rendjén! Ha az ország érdekeit képviselő urak nem törődnek a haza dolgaival, ha azok indolensek a nagy problémák megoldásában, akkor ugyan minő oldalról várják a folytonosan tartó válság megoldását s honnan remélik, hogy őszre a viszonyok javulni fognak?!

A semmivé válástól még ügyeket el nem intéztek, de legkevésbé intézhetők a mi speciális politikai bonyodalmaink, melyek évszázados szerencsétlen diplomáciai tevékenységekből fakadnak. Erős agitáció, a nép legszélesebb rétegeinek bevitele a nagy, aktuális politikai kérdésekbe, oly erősségek lettek volna, melyek a kormány amugy is sisiphusi munkáját némiképpen megkönnyíthették volna. Így azonban a válság elodázásából semminemű előnyt sem remélhetünk. Sőt ellenkezőleg! Az osztrákok, látva a kurucok hanyagságát, még nagyobb bátorságra kapnak s még messzebbre mennek példátlan igazságtalanságukban a magyar érdekek megtagadásában.

TÁRCA.

Az iskolai fürdőkről.

Irtá: Dr Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanár.

I. KÖZLEMÉNY.

Beláthatatlan az az óriási terület, amelyet a közegészségügy birodalmának nevezhetünk s a mely ezernyi apró részecskéből úgy verődött össze egy nagy egész, hogy annak minden paránya a legszorosabb összeköttetésben van egymással. Az ember örökön kutató elméje folytonosan bonczolgatja apró részeire az egészet és mindig újabb és újabb helyeken találja meg az egyes részecskéknek az egészszel való összefüggését. Erre a kutatásra belső ösztön hajtja a természet jelenségeinek figyelőit, a tudósokat, akik a tudományadta eszközökkel egyre több és több okát derítik ki az ember egészségét sok oldalról fenyegető ártalmasságoknak, de egyszersmint egyre szaporítják

azokat a fegyvereket, amelyek az embert a sokféle veszedelem ellen védelmezni képesek. Az orvosi tudomány nagy felfedezései teremtették meg az egészségtant, a hygieniát, amely mint tudomány, rendkívül tág keretű, mert belenyúl mindenbe, ami az emberrel csak a legtávolabbról is vonatkozásban áll, de viszont nincs is kívülé más tudomány-szak, amelynek leszűrdött igazságait annyira a maga javára fordíthatná az ember, mint éppen az egészség-tudományt.

És mégis mit mutat a tapasztalás? Azt, hogy mindazok a nagy igazságok, mindazok az értékes felfedezések, amelyek a hygienia területén láttak napvilágot, csigalassúsággal jutnak el a néptömeghez. Egy-egy ijjesztő járvány kell ahhoz, hogy szélesebb körben tudomást szerezzenek nemcsak egyesek, de hatóságok is, azokról. A legtöbb esetben aztán, mikor elvonult a rettegett veszedelem, megint minden előbbre való lesz, mint a közegészség ügye. Mi ennek az oka? Miért nem törődnek az

emberek, a széles néprétegek állandóan a közegészség ügyével? Miért hanyagolják el legtöbben még a maguk egészségének, a maguk testének gondozását is? Kétségtelen, hogy az általánosabb felfogás szerint vett műveltség fokával karöltve szokott járni az egészség fokozottab védelme, ámde nem mindig. Vannak egészen művelt emberek is, a kikben a csiráját is alig leljük meg annak, a mit az egészségügy iránt való érzéknek nevezünk. Ennek az érzéknek a hiánya az oka annak, hogy az egészség-tudomány vívmányait a mindennapi életben nem tudjuk úgy értékesíteni, mint a hogyan azt értékesíteni lehetett ott, ahol ez a bizonyos érzék ki van fejlődve.

Pedig ennek az érzéknek a magva minden egyes emberben veleszületetten megvan, csakhog különböző kedvezőtlen viszonyok folytán, a mikhez nem csupán az anyagiakban való nélkülözéseket számítom, de a szellemiekben való elmárádást is, nem képes kicsirázni, nem képes kifejlődni.

Salon légyfogó

a világ legjobb légyfogója

2 nap alatt az összes legyeket ki-
pusztítja. Kapható: FÜSSY J. könyv-
kereskedőnél

1-10

Jól tudjuk mi azt, hogy a mi gyöngye figyelmeztető szavunk csak kiáltó szó lesz a pusztában, mely visszhang nélkül elhal a semmiségben. De mi nem akarjuk azt a hibás látszatot kelteni, hogy — Qui tacet, consentire videtur, a hallgató beleegyezni látszik, hogy mi is szentesítjük azok ténykedését, akik tulajdonképpen nem tesznek semmit a haza sorsa érdekében.

Fel tehát kurocok! Fel a tepedésből! A labanc ne lássa meg ősi renyheségeket. Kövessétek a vezér intő szózatát s járjátok be a hazát buzdító, felvilágosító, erősítő szavatokkal! Hadd lásson a nép tisztán s világosan a saját ügyében. Tudja meg, mit várhat képviselőitől, mit vezéreiktől s mit uralkodójától. Ha azután minden egyes hónapja megtette a kötelességét, akkor nyugodtan tekinthetünk a vakáció végére, senkit felelőség a következményekért nem terhelhet, mert mindenki megtette a magáét.

De jól vigyázzanak! Mert miként a multban, úgy a jelenben is, halanyha a kuruc, annál frissebb, annál óvatosabb, támadásra később a labanc.

S a labancok utódai még élnek!

Politikai hetiszemle.

A politika most nyári álmát alussza. A politikusok mind nyaralnak, távol a fővárostól és ősziig semmi sem fogja megtörni ezt a politikai

teljes szélcsendet. Természetesen azonban egyes lapok mégis politikai szenzáció után szimatolnak és valami nagyobb leleplezéssel szeretnének kedveskedni olvasóiknak. Ilyenkor nyáron nőnek meg a kis apró-cseprő ügyek óriási horderejű eseményekké és születnek meg a hatalmas szenzációk, amelyeknek legtöbbször semmi alapjuk sincs. Legutóbb az egyik lap azt a nagy titkot pattantotta ki, hogy ősszel választásra készülnek, a bankosokat kitessékelik a függetlenségi pártból és a koalíció eddigi pártjainak kormányhű elemiből erőszakos választások útján többséget teremtenek a mindent feladó kormányzati program számára. Természetesen ez az egész közlés a fantázia szüleménye és csak ilyenkor nyáron tűri el a nyomdafestéket, amikor események hijában mesékkel kell a rovatokat megtölteni. A bankosok kitessékelése már körülbelül olyan előkelő szerepet játszik a hírek között, mint a tengeri óriási kigyó. Nincs semmi a kánikulában, — jövel jó öreg tengeri kigyó. Nem történt semmi a szívetben a politikában — elő a vész-
hírral, a bankosok kiugrasztásával. Igazán nem tudjuk, hányadszor kell már ismételni, hogy a függetlenségi pártban semmiféle külön bankcsoport nem létezik. A párt teljesen egységes, úgy az elvekben, mint a taktikai kérdésekben. Ezt az erős egységet már számtalanszor dokumentálta ékesszóloán és az önálló bank kérdésének tekintetében a párt egyetlen tagja

sincs más véleményen, mint a mit a párt egésze vall. Az önálló bank felállítása kardinális programpontja a pártnak, attól egy percre sem tért el, nem fog eltérni és aki külön csoportban látja az önálló bank hiveit, akiket pláne ki kell rekeszteni a pártból, — az hamisan lát.

M. B. K. A. O. E.-nek közgyűlése

A magyar Bányászati és Kohászati altisztek Országos Egyesülete első évi közgyűlését 1909. évi augusztus hó 15-én Marosujvárt tartotta meg. A közgyűlésre a nagyszámu vidékiekkel együtt, akiket altiszteink maguknál szállásoltak el, mintegy 40—50 tag jelentkezett. A vidékiek elhelyezése után 1/211 órakor az összes megjelent egyesületi tagok Kellner Aurél központi elnök vezetése alatt tisztelegtek Szabó Albert bányatanácsosnál s egyben felkérték a közgyűlés díszelnöki tisztségének elfogadására, amelyet Szabó bányatanácsos elfogadva meleg szavakban mondott köszönetet az egyesület tagjainak iránta tanúsított megtisztelő bizalmukért. A közgyűlés, mely d. u. 3 órakor vette kezdetét, a Kaszinó helyiségében tartatott meg a helybeli tisztikar egyrészének részvételével, kik vendégként jelentek meg azon.

A Hymnusnak a jelen voltak ajkairól történt elhangzása után Kellner központi elnök Szabó Albert bányatanácsost felkérte a közgyűlés vezetésére, ki a bizalmat újlag megköszönve, miután a jelen volt tagok számának határozat képeessége megállapított, az ülést megnyitotta. A titkár beszámolójának, a pénztáros, pénztári vizsgáló bizottság jelentésének tudomásul vétele után a pénztáros felmentvénye adatott meg, tiszteletdíjuk is meg-

De immár azt mondhatná valaki, hogy térjek rá a tárgyra t. i. az iskolai fürdőkre. Kijelentem, hogy nem tértem el attól, sőt, hogy éppen ez a tárgy adta azt a gondolatfűzést, amelylyel idáig jutottam: iskolai-fürdő és a közegészségügy iránt való érzés. Ennek a két fogalomnak ilyen módon önkénytelenül egymás mellé való kerülése már maga kész vélemény arról, hogy az iskolai fürdő egyik leghatásosabb eszköze a közegészségügy iránt való érzék kifejlesztésének. Mi is az az iskolai fürdő? Nálunk, noha egy-két iskolában már megvan a helye, jó részben ismeretlen valami; külföldön, főképpen Svédországban, Németországban, Svájcban, Dániában, stb. a nép ezreire áldást hozó intézmény. Hogyan keletkeztek az iskolai fürdők? Micsoda impulsus adott azoknak életet? Göttingennek főpolgármestere, Merekel, akiben az a bizonyos érzék az egészségügye iránt nagy mértékben ki lehetett fejlődve, büszkén mutogatta Flüggenek, a higiénia ottani professorának, az 1884-ben újonnan

épült községi iskolát, mint olyant, amelyet a hygienikus elvek szerint építettek. És mikor Flügge végig nézte az iskolát, hygienikus voltának elismerése mellett azt a megjegyzést tette, hogy mind ez nem sokat fog változtatni, mert a gyermekek ezentúl sem lesznek tisztábbak, mint a minők idáig voltak. Flüggenek ez a megjegyzése érlelte meg a göttingeni főpolgármesterben azt a gondolatot, hogy iskolás gyermekeknek magában az iskolában fürdőt rendeztessen be. A fürdő — Brausebad egyszerű záporozó fürdő volt, a mit a tanulók legnagyobb élvezettel vettek igénybe. A szülőknek itt-ott mutatkozó idegenkedése az iskolában való fürdéstéssel szemben rövid idő alatt megszűnt; maguk a tanítók pedig csakhamar megbarátkoztak ezzel az új intézménnyel és a gyermekek tervszerű fürdését szépen végrehajtották olyképpen, hogy csoportonként vezették a fürdőhöz, majd onnan ismét vissza a tanterembe anélkül, hogy ezzel jelentősebben megzavarták volna az oktatást.

Csakhamar híre terjedt ennek az egyszerű fürdőknek, a melyről a legkülönbözőbb vélemények nyilatkoztak. Amint egyesek a legnagyobb elismerés hangján követésre méltónak találták a göttingeni főpolgármester ujtását, úgy sok oldalról megnyilatkozott az ellenkező vélemény is. Az ellenvetések azonban más arányban, — a minőkben az iskolai fürdők terjedni kezdtek és azok áldásos hatása a tanulókra mind szélesebb körben nyilvánvalóvá vált, egyre kevesebbedtek és már s. holsem hallható az iskolai fürdők ellen emelt különböző kifogások, sőt pl. Berlinben már évek óta nem épül egyetlen községi iskola sem, amelyben záporozó berendezésű iskolai fürdő ne volna. Königsberg, Leipzig, Halle, Hannover, Hamburg stb. egymásután rendezik be az iskolai fürdőket. Ausztriában is több helyen létesülnek iskolai fürdők. De különösen bámulatos fejlődtséget találunk Stockholmban és Gothenburgban már 1893-ban. Gothenburgban, a svédek nyugati fővárosában már ekkor minden

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára Svájcban 4. — korona.

állapítottatván. Az 1910 évi költségvetés tárgyalása után az üresedésben levő al-elnöki tisztre Urbán Vilmos, pénztárt vizsgáló biztosokul Riedl Ferencz és Jakoby Ferencz választatott meg. A vidéki osztályoknak mult évi működésükről történt beszámolója után a tervezett memorandum tárgyalására került a sor, amelyre nézve a közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy azt mindaddig függőben tartja, amíg a nagybányai értekezleten megszövegezett kérvényre választ nem kapnak. A jövő évi ugyanilyen időtáiban megtartandó közgyűlés helyéül Felsőbánya állapított meg. Az indítványok során Bedő István ajánlatára elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület alapítótagként belép a Bányászati és Kohászati Egyesület tagjainak sorába.

Majd Wekerle Sándor miniszterelnök pénzügyminiszternek üdvözlő táviratot küldtek, amelynek szövege a következő volt: „A Magyar Bányászati és Kohászati Altsztek orsz. egyesülete Marosujvárott tartott közgyűlése a kalmából hódolatteljes üdvözlét küldi“. Üdvözlő táviratot küldtek továbbá gróf Batthányi Tivadarnak és Litschauer Lajos bányatanácsosnak a „Jó Szerencse“ című szaklapjuk szerkesztőjének a következő tartalommal: „A M. B. K. A. O. E. Marosujvart tartott ez évi közgyűlése alkalmával méltóságod (nagyságodnak) üdvözlét küldi.

Az egyesület Szabó bányatanácsos indítványára Mály Sándor miniszteri tanácsost, Kellner indítványára pedig dr. Fehér Manó orsz. képviselőt tiszteletbeli tagjaivá választotta, melyről nevezettek következő táviratban értesítette: „A M. B. K. A. O. E. Marosujvart tartott évi közgyűlése alkalmával méltóságodat (nagyságodat) az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta“. A tárgysorozat ezzel kimerülván, a közgyűlés a Szózat lélek-emelő hnngejaival véget ért. A vendégeket a gyűlésről kijövet a Báncai sétányon a bányászzenekar

városi iskola elvan látva fürdőkkal. Franciaországban is már 1896-ban meglehetősen hódít az iskola-fürdők ügye. Lille városa évenként 60.000 fürdőjegyet bocsát az ottani tanulók rendelkezésére, Armentieres 26.000 jegyet. Bordeauxban társulat alakult, mely olcsóbb fürdőket rendezett be. Scharlottenburg városa 1902-ben rendeletet bocsát ki, melyben meghagyja, hogy valamennyi községi iskolát el kell látni záporozó fürdővel.

Azt hiszem, ez a néhány hevenyészve kiragadott példa is eléggé tájékoztató képet ad arról, hogy az iskolai fürdők ma már világszerte népszerűek és azok a jelentések, amelyek Münchenből, Magdeburgból, a M. m. Frankfurtból, Leipzigból stb. érkeztek az iskolai fürdőkről, kivétel nélkül biztatják arra, hogy továbbra is igyekezzenek az iskolákat fürdővel ellátni és pedig ne csak az új épületeket, de a régi iskolákat is.

precíz zenéje szórakoztatta. Majd este 8 órakor a kincstári vendéglőben társas vacsora volt, amelyen a közgyűlés tagjain kívül részt vettek: Szabó Albert bányatanácsos és családja, Magyary Mihály főmérnök, Mossóczy Sándor főmérnök és neje, Orbán Károly mérnök, Dr. Ambrus Pál és neje, Horváth Mihály kezelőtiszt és Gretzmacher Gyula segédmérnök. A zenét Muzsik Jakab karnagy vezetésével a bányászzenekar vonós csoportja szolgáltatta, pompás játékával igazán nagy élvezetet szerezve a jelenvoltaknak. Szünetek alatt a szebbnél-szebb toasztokban sem volt hiány. Bedő István a megjelent vidéki küldöttekre, Kellner Aurél, Szabó Albert bányatanácsos, hivatal főnökre emelte poharát, Balázs János a jelen volt hölgyeket élte igen kedves kis beszédében, Szabó bányatanácsos szép hasonlat kapcsán tartalmas gondolatokban gazdag toasztjában a bányászat összes alkalmazottjaira mint munkatársakra, Ballay János a tisztviselői karra üritette poharát; továbbá Toárnicsky József és Andrassy József egészítették ki a toasztok sorát. A társaság a legnagyobb fesztelenséggel mulatva a hajnali órákig volt együtt.

A vendégek másnap reggel a Stefánibányát, a külműveket s a fürdőt, amelyet természetesen igénybe vettek, tekintették meg, majd az esti vonatokkal egy kellemesen eltöltött nap emlékével gazdagabban haza utaztak otthonukba. A küldöttek, amennyiben nem az udvariasság adta ajkukra ily természetű kijelentéseiket, mindvégig igen jól érezték magukat és azon meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy míg a hagyomány és idők óta Selmecet tartja a bányász-szellem központjának, illetve letéteményességének, ők azt itt nálunk sokkal fokozottabb mértékben vélik feltalálhatni.

HIREK.

— Nemzeti ünnep. A magyar királyság megalkotójának, a magyar alkotmány alapja elhelyezőjének, a magyar nemzeti állam megteremtőjének és a keresztény Magyarország életrekeltőjének, a kit a vallás szentté avatott, István királynak nevenapját fogja ünnepelni augusztus 20-án nemzeti ünnepként Magyarország hazafias közönsége. Ünnepelje meg e nagy napot Marosujvár közönsége is felekezeti különbség nélkül. Egyforma kegyelettel és hálával kell megemlékeznünk e napon első magyar királyunkról, a ki esodálatos képességeivel belátott a messze jövőndőbe s népének sorsát biztosította bölcs intézkedéseivel.

— Leugrott a padlásról. Tulhajtott merészsége okozta szerencsétlenségét Szilágyi Mihály kincstári munkás-felügyelő 16 éves Mihály nevű gyermekének. E hó 15-én ebéd után az udvaron játszadozott testvéreivel, midőn egy hirtelen gondolatától megkapva a padlásra vezető létrához szaladt s azon felkuszva, ezeket a szavakat intézte testvéreire: „Nem hiszitek, hogy innen leugrom?“ Azok kérték, hogy szálljon le,

ő azonban a körülbelül 4 meter magasból az udvarra dobta magát, hol eszméletlenül terült el. A gyermekek jajveszekelésére a kétségbeesett szülők kirohanva ájult fiacskájuk élesztéséhez fogtak, midőn megremülve tapasztalták, hogy a baj sokkal nagyobb, semmint hitték. A gyermek bal-karja ugyanis hirtelen dagadni kezdett s mire orvoshoz vitték annyira felpuffadt, hogy az miután megállapította, hogy a kar, illetve váll perecje el van törve már nem segíthetett. Tanácsára a szerencsétlen fiucska beszálították a kolozsvári klinikára.

— Országos vásár. Városunkban az idei nyári országos vásár f. hó 10-én vette kezdetét a baromvásárral s 13-án zárult be, a kirakodó vásárral. Az eladásra szánt marhák felhajtása rendkívül tömeges volt s így az árak nyomott voltát egyfelől az erős kínálat következményeinek kell betudnunk, másfelől pedig a kereslet hiányosságában kell keresnünk annak okát. Ugy az erős kínálat, mint a gyenge kereslet az uralkodó takarmányhiányban leli magyarázatát. A kirakodóvásár lefolyása ezzel szemben a megszokott volt, sőt ellentétben az állatvásárral a baromfi árak horribilis magasak voltak ugyannyira, hogy gazdaszszonyainknak legtöbb gondot az okozott. Valóban méltányos dolog volna a baromfi-kereshedők vásárlási jogát megrendszabályozni oly képen, hogy a hatóság egy bizonyos időpontot szabjon meg, a melyen tul azután vásárolhatnak s vehetik az árukat egymás kárára tetszés szerint, merthaz az állapot tovább is így tart, csak nagy áldozatok árán fogunk egy-egy szárnyas pecsenyéhez hozzájutni.

— A marosujvári ifjuság folyó hó 14-én tartotta meg az „Erzsébet-Egylet“ javára rendezett táncestélyét, amely a varakozásnak megfelelően fényesen sikerült. Az ifjuság a róla elterjedt kedvezőtlen nézettel szemben kedves kötelességének érezte, hogy jobb véleményre hangolja maga iránt a táncosnőket és ebben a kérdésben kérlelhetetlen szigorral ítélkező — mamákat. Táncolt is ott mindenki, úgy, hogy a rózsás kis ajkak nem nyilhatnak meg panaszra. A jókedv oly magas fokra hágott, hogy a mulatság nagyszámu közönség mellett reggeli 4 órakor ért véget. Említést érdemel, hogy nagyban emelte az estély sikerét Aradi Jancsi zenekarának kitógástalan játéka, amelylyel a jelenvoltak osztatlan tetszését nyerte meg. Ki kell fejeznünk elismerésünket Urbán Andornak, aki a fölvetett eszmét készséggel tette magáévá, az ifjuságot egy táborba gyűjtötte és az elért fényes eredmény bizonyítja, hogy fáradozása nem volt sikertelen; sőt a jövőre nézve is követendő példaként állhat, hogy mikép lehet egy táncestély erkölcsi sikerét biztosítani.

— Panasz vicinálisunk ellen. Vettük a következő sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! E hó 13-án este Marosujvár állomásról Kocsárdra utaztam. Az újvári állomáson felszállva a kocsiba, egyáltalán nem csapott meg világosság, sőt szegény olajlámpa oly laposakat s oly szomorúan pislogott, hogy önkénytelenül az a gondola-

Gimnáziumi, elemi iskolai, polgári fiu- és leányiskolai

ujak és használtak nagy mennyiségben kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében.

Vidéki szülők bármely ügyben itt felvilágosítást nyerhetnek.

tankönyvek,

tom támadt, hogy valószínű közeli kimúlását érzi. Sejtlemem nem csalt; a vonat megindulása után alig dőcögtünk pár métert, midőn egy zökkenés lámpánkat megszabadította kinyitól s mi teljes sötétségben maradtunk s hölgyeink akadály nélkül működtethették volna fantáziájukat, ha gyújtó nem lett volna nálunk férfiaknál. Ezeknek gyujtogatásánál szórakoztunk s igyekeztünk a hölgyeket bátorítani, míg végre egy fékező megszánva kinlódásunkat, lámpáját rendelkezésünkre bocsátotta, amelynek homályában aztán megérkeztünk célunkhoz. . . . Egy utas. A pontok azon kifejezések helyét jelölik, amelyekkel utasunk nem épen hízolgóleg a mulasztás elkövetőjétől nyilatkozott s amelyet ide nem iktatunk. Hanem valóban az állomásfőnökség az ily természetű keilemetlenségeknek egy kis gondossággal elejét vehetné annál is inkább, mert a jelen eset is csak hanyag nemtörődömség eredménye.

— (Az E. K. E. Marosujváron.) E hó 12-én igen szépen sikerült kirándulást rendezett az Erdélyi Kárpát Egyesület a marosujvári fürdőre és a híres sóbányához. Reggel 6 órakor a gyorsvonattal utazott el M. Kovács Géza főtitkár vezetése alatt a 32 tagból álló társaság. Marosujvárra 9 óra 45 perckor érkeztek meg. A kincstári vendéglőben elköltött reggeli után azonnal a bányához mentek és az előre értesített bányatisztviselők szíves kalauzálása mellett kezdetét vette a bánya megtekintése. Nem kis szorongást okozva különösen a hölgyek között a 70 méter mélységben liften való leszállás. A gyönyörű táncteremből elragadtatással szemlélték a nagy bányacsarnokot, amely villanyfényben uszott és vízhangos volt a bányamunkások csákány-ütéseitől. E gyönyörű teremből azután lépcsőkön szállottak le 90 méter mélységre a bányacsarnokba. Végignézték miképpen történik a sópadoknak felferése és végignézték a bányaiüzemet, a sószállítást, az alsó tárnakat stb. Az egész bánya bejárása másfél órát vett igénybe. Elragadtatással szemlélte mindenki a természet csodáját és az emberi elme gyönyörű munkáját. A kirándulók most már 100 méter mélységről emelkedtek fel lifttel a felszínre. Azután megfürdöttek a nyílt uszodában, melynek vizét a sötömb biztosítására bámulatos leleménységgel készített körtárnából szivattyúzzák fel. E körtárna védelmezi a sötárnát attól, hogy a Maros vize és a talaj vizek ne öntsék el a sókincset. Fürdés után a kirándulók megebedeltek a kincstári vendéglőben és azután megtekintették a Felsőujvári Teleky-kastélyt, majd pedig kísértáltak Marosujvár kirándulóhelyére a Bánca-hegyre, ahonnan szép kilátás nyílik Marosvölgyére. Marosujvárról a kirándulók 4 óra 15 perckor indultak el és Kolozsvárra 8 óra

31 perckor érkeztek meg. A kiránduláson résztvevő hölgyek névsora a következő: Fabránek Geraldine (Budapest), Hartig Mici, Hartig Nusi, Höncz Kálmánné, Höncz Dóra, Höncz Ilonka, Juhos Margit, Berkovics Bernátné, Hirsch Lajosné, Lányi Benóné, Lányi Rózsi, Lázár Ödönné, Lázár Margit, Novelly Evelin, Palécz Erzsike, Stern Antalné, Tulliusz Ádámné.

— Szétronsolt pályakocsi. E hó 15-én este a Kocsárd felé robogó gyorsvonat Miriszló község közelében egy pályakocsit, a mely vele szembe haladt, észre nem véve darabokra ronsolt. A kocsin ülő munkások megmenekülésüket éberségüknek köszönhetik, a mennyiben a veszély pillanatában arról leugrottak. A vonat mozdonya is jelentékeny sérülést szenvedett annyira, hogy Székelykocsárd állomáson kikellert cserélni s utját csak félórai késéssel folytathatta.

— Utólagos elszámolás. A marosujvári református egyházközség nyári mulatásán felülfizetők jegyzékéből tévedésből kinaradt Bárány Bárány Kazimir alispán ur neve, ki 25 K felülfizetéssel járult a nemese cél előmozdításához, s kinek ezuton is hálás köszönetét fejezi ki Jancsó Lajos ref. esperes.

— Megőrült a vonaton. Nagy riadalmat okozott a Marosvásárhely felé robogó vonaton a múlt héten egy utas, ki ott hirtelen megőrülve dühöngeni kezdett annyira, hogy az utasok s a vonat személyzete csak nagy nehezen bírták megfékezni, megkötözve a szerencsétlent. A sajnálatra méltó fiatalember Bedőházy László lekenei segédjegyző, kit nálunk is sokan ismernek, minthogy fürdők használatára végett gyakran tartózkodott Marosujvárt. Már itt léte alatt mutatkoztak rajta az abnormitás tünetei, amennyiben egyizben egy itteni fiatalembert is lelővéssel fenyegetett meg, azonban különös magaviseletét csak nagy foku idegességének tulajdonították. Állítólag szerelmes volt főnöke leányába, kinek kezét megkérve, elutasító választ kapott s a mint mondják ez lett volna oka buskomorságának, a mely aztán örületbe ment át. A szerencsétlen fiatal ember iránt, kit a nagyszebeni elmeorvóintézetbe szállítottak, — nagy a részvét.

— Nyugdíjasok veszedelme. Rendkívül fontos és számtalan embert igen közelről érintő intézkedést tett legutóbb a m. kir. belügyi kormány. Szigorú körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz. Igen sok nyugdíjazott állami tisztviselő és katonatiszt van mint rendes tisztviselő és napidíjas alkalmazásban, akik tehát két helyről huznak díjazást. A belügyminiszter kimutatást kíván az ilyenekről, mely kimutatásban megjelölendő, hogy

az illetők honnét és mily összegű nyugdíjat kapnak s jelen állásukban mint tisztviselők vagy díjnokok mennyi javadalmazást élveznek. Kétféle díjazást nem enged meg a miniszter, a mostani fizetés összegét le fogja vonni a nyugdíj összegéből.

— Belefullt a vizes cseherbe. Testvérei vigyázatlansága okozta halálát Opra Amon inakfalvi lakos János nevű másfél éves fiaeskájának. A mint a szülők f. hó 8-án d. e. a templomban voltak, a kis fiut nagyobb gyermekeik felügyelete alatt otthon hagyták. Ezek azonban a kis gyermekkel nem törődve játékaik után láttak s így történt, hogy a kis János a kut mellett levő nagy vizes cseher körül játszadoxva abba valahogyan belekerült s testvéreitől nem figyelve belefulladt. Az eltűntet keresők már csak hulláját tájták meg a csöppségnek.

— Meglopott szódamester. Érzékeny vesztés érte Lencz Alajos szódamestert e hó 9-én reggel viradóra. Midőn felakart öltözni meglepetve konstátálta, hogy ruhájából, mely egy székre volt rakva ágya mellé, aranyórája, lánc és mintegy 80 koronát tartalmazó pénztárcája eltűnt. Az esetet azonnal jelentette a csendőrségnek, hol elmondotta, hogy előtte való este kissé boros állapotban tért haza. s minthogy amugy is nagyon nagy volt a hőség az ajtót tárva hagyta. Az esetleg bekövetkező lopásra nem is gondolt, mivel az amugy is zárt szódagyári területen levő lakásokból soha semmi el nem vett s így annál nagyobb volt a meglepetése, midőn magát másnap reggel megkárosítva látta. Csendőrségünk, minthogy károsított nem emlékszik egész határozottan arra, hogy ellopott tárgyai lefekvésekor nála voltak-e még, a nyomozást mindkét irányban megindította.

— Egy részeg garázdálkodása Szőcs László marosujvári lakos nyugodtan balagott haza e hó 12-én éjjel 10—11 óra tájban, midőn egyszerre csak az alaposan becsudálkozott Hegedüs Géza munkással találta magát szemközt. Szőcs kiakart térni a részeg ember elől, ez azonban utját állta és minden igaz ok nélkül rátámadva ültetni kezdte. A megtámadott ember erre futni kezdett és Csizmás Ádám kincstári munkás házába menekült, hova azonban őt Hegedüs nyomon követte, haragosan követelvé, hogy neki a menekült adják ki. Minthogy Csizmás az ittas ember kívánságának nem tett eleget, az bosszújában a ház összes ablakait beverte, majd a bezárt ajtót betörve, a lakásba nyomult s a sötétben védekezni nem tudó Csizmásnak mindenét összetörte. Az eszeveszett ember garázdálkodásának az időközben értesített csendőrség vetett véget,

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás.

SZÉKELY és RÉTI butorgyára

Marosvásárhely Főter 47.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványossága, egy nagyszabású asztalos műhellyel látogatott ki és elvállalunk **Háló, Ebédlő, Szalon és Uriszoba, Szálloda és Fürdőberendezések** készítését a legjutányosabb árak mellett. Óriási választék vas és rézbutorokban, szőnyeg, függöny, ággy- és asztalterítők, **gyermekkoscsik** és gyermekszékben.

Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol bormunkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét.

Angol bőrgarnitúrák 360 koronától kezdve.

Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket.

Meghívásra minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen odautazunk a rendelmény felvétele végett.

Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk

kiváló tisztelettel

SZÉKELY és RÉTI butorgyárosok.

216. 1—20

lefülvén a harcias legényt, ki aztán a lakanyában nyert éjjeli szállást.

— **Megakadályozott gyermekrontás.** A pesti kosaras nének — úgy látszik — vidékünkön is vannak hívei. Legalább erről tesz tanuságot az alábbi eset. Horváth Andrásné ózdi asszony, kinek felügyeletére volt e hó 14-én bízva Horváth Ferenc ózdi községi bíró 8 éves Erzsébet nevű leánykája, a ház körül foglalatostkodva egyszerre észrevette, hogy a gyermek eltűnt mellőle. Azonnal keresésére indult s meg is találta a kertben Gergely Gyula jegyzői irnok társaságában, ki azt egy óvatlan pillanatban magához csalta, megrontani akarván a kisártatlanságot, a ki ellen tervezett merényletnek keresztülvitelében csak az asszony megjelenése gátolta meg. A 36 éves állat ellen a feljelentést megtették.

— **Vaddisznó helyett ember.** Majdnem életével fizette meg a maga és társai vigyázatlanságát Tóth József m.-csesztvei borász. A csesztvei Miksa-uradalom eselődése — felhasználva uraik távollétét — a gróf tulajdonát képező erdőbe és kukoricásba vonult a múlt hét egyik napján vaddisznó vadászatra. S bár előzőleg megbeszélték és kijelölték, hogy ki hol fog állást foglalni, s hogy mely utat fogják használni, nehogy szerencsétlenség történjék, a borász, ki dolgai miatt csak később ment társai után, a megállapodást mibe sem véve egyenes irányban haladt a kukoricáson keresztül a többiek felé. A vadászok a kukoricából jövő zajra figyelmesek lettek s felvont fegyverrel várták a vaddisznó közeledését, nem is sejtve, hogy a zaj okozója a borász lehet. Midőn a szegény elkésett Nimród a kukoricás szőlétől alig 2 lépésnyire volt Kis Lajos asztali inas feléje lőtt, ép abban a pillanatban, mikor ez a veszélynek tudatára ébredve — de már későn — felkiáltott: „Ne lőj, mert én vagyok!” Persze a vadászatnak azonnal vége lett, s a szegény 5 helyen megsebesített embert súlyos, de nem életveszélyes sebeivel rögtönzött hordágyra rakva Csesztvére, s onnan a nagyenyedi kórházba szállították, hol ápolás alá vették.

— **Szőlőink állapota.** Az időszaki jelentéseket vármegyénk szőlő terméséről a szőlészeti felügyelők megtették a földmivelésügyi miniszternek. Bejelentették, hogy a peronoszpóra nálunk is fellépett; a leveleken ugyan mindenütt, a fűtőkön azonban csak szorványosan. Sajnálattal bizonyítják csongvai szőlős gazdáink is; közepes termésre azonban mégis van kilátás.

— **Az állami tisztviselők kongresszusa.** Az állami tisztviselők kolozsvár kongresszusára eddig már hétszázötven résztvevő jelentkezett. Összesen három-négyezer résztvevőre számítanak. Az ünnepies fogadás szeptember 24-én, délután lesz. Este lampionos menetet és szerenád rendeznek Bathány Tivadar gróf tiszteletére, majd ismerkedési est lesz. Következő napon az albizottságok üléseznek s délből lakoma lesz. Harmadnap tartják meg a plenáris ülést s megkoszorúzzák a

Mátyás-szobrot. Délben diszebed, este sétahangvetseny lesz. A kongresszussal kapcsolatban kirándulást rendeznek a marosujvár sóbányához, a tordai hasadékhöz, a gyalui havasokhoz és a révi barlanghoz.

— **Ingyenes népoktatás.** Az 1908. évi XLVI. t.-c. rendelkezése szerint az állami elemi népoktatásban f. év szeptember 1-től ingyenes a népoktatás; a felekezeti iskolákban pedig a jövő 1910. szept. 1-én lép hatályba ugyanezen szociális szempontból is üdvös alkotás.

— **Tolvaj munkás.** A szódagyári kovácsműhely munkásai már régen tapasztalták, hogy egy-egy darak szerszámjuk eltűnik s bár elég figyelmesek voltak, a tettesre nem tudtak rá jönni. E hó 14-én aztán sikerült a tolvajt Szabó Gergely nevű társuk személyében megcsipni, midőn egy láda körülbelül 120 korona értékű kovács szerszámjai értékesíteni akart. A munkások az áruban sajátjukra ismeretek, bár a tolvaj a gyár bélyegét, mellyel azok elváltak látva, minden egyes garabról lernszelte. A csendőrségnek átadott Szabó eleinte tagadott, azonban a torhelő bizonyítékok sulya alatt később azt is bevallotta, hogy a lopott tárgyakat Sente József szódagyári munkásnál helyezte volt el, kinél aztán az összes elidegenített holmit meg is találták.

— **Lopás az országos vásáron.** Ugy látszik, nálunk sem folyhat le nagyvásár anélkül, hogy lopás ne történjék. Mostani országos vásáron Rostás Mária cigányasszony emett el egy óvatlan pillanatban Nuridsány Géza kereskedő sátrából egy vég vásznat, azonban még mielőtt elillanhatott volna, a károsult észrevette a lopást, s Fáraó enyves kezű ivadékát lefűlvén a csendőrségnek átszolgáltatta.

A másik károsult Nikora László csongvai községi bíró neje, kinek kis kézi táskája tűnt el karjáról, melyben 100 korona készpénz volt. Kárát rögtön jelentette az illetékes hatóságnak, azonban a tettes kézrekerítését rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy táskája hiányát csak akkor vette észre, midőn egy sátorban vásárolva fizetni akart s különben sem biztos a felől, hogy mely időtájt lopták meg, vagy hogy nem-e vesztette azt el.

— **Nyavalyatörés.** Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszerár által Majna, Frankfurt.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI-PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA!
Főlerakat Marosujáron: **MIKLÓSSY GYULA**
fűszerkereskedő cégéél.

KIADÓ:

FÜSSY JÓZSEF.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SOSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz, haj- és bőrápolószert.

— **Szükséges minden háztartásban.** — Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium GYŐR.

Kapható: **GÁL BÉLA** gyógyszerárában.

Fűszer, csemegeüzlet,

a hol is mindennemű hideg felvágottak naponta frissen kaphatók, ugyisintén kitűnő házi szalonak, szamosujvári hírneves kaiserfleisch. Fleischer-féle elsőrendű szalámi kilója frt. 1.90, másodrendű frt. 1.50. Naponta friss különleges

TEA-VAJ

különféle sajtók: Ementhali, Groer, Sárvári, Trappista és Széklyturó. Magyar és francia COGNAC és PEZSGÓK, különféle **gyógy- és asszu-borok.** Gróf Teleki Ádám-féle bouteliás csemegeborok. Az összes ásványvizek árusítása.

2 liter Buziási víz 18 krajcár,

mely úgy borhoz használva, mint ivóvíznek is a legelőnyösebben van ajánlva. Gessler-féle ezüst üstben főzött **Málna-szőrp** kimérve kicsinyben is kapható. Fagylalt-hoz csövek, vanília és mogoró szeletek, különleges cukorkák és déli gyümölcsök. Válogatott és szigorúan tisztán kezelt fűszer áruk nagyraktára.

KÜLÖN BOROZÓ BODEGA-HELYISÉG!

1 liter asztali bor 30 kr.
Hírneves **Budai vörösbőr** orvosilag ajánlva 1 liter **70 kr.**

Gyomorbetegék részére

karlsbadi kétszersült

állandóan kaphatók.

Miklósy Gyula

fűszer-, csemege-kereskedése,

Marosujvár (község háza mellett)

Írószerek,

iskola-táskák,

Tolltartók, rajztáblák, rajzsínek, léniák, háromszögek, írkák, könyvszíjak, kalamárisok, írónok és mindenféle iskola-szerek bő választékban és jutányos árban kaphatók.

Füssy J. könyvkereskedésében
Vidéki szülők bármely ügyben itt felvilágosítást nyerhetnek.

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Telefon szám: 36.

Papp Miklós

vas-, szerszám- és fűszerkereskedése

TORDA, FÖTER.

A legnagyobb raktárt tart gazdasági szerszámok, szekértengelyek, hozzávaló vasak, láncok, épület és butorvasalások, kovácsolt- és sodronyszegek, zsindelyszegekben stb. 2 1-52

Ajánlja:

melegítő és főző kemenczeit, valamint a hozzá tartozó részek nagy választékát.

A világhírű John-féle telgtözü mosógépek elárutási helye.

!! Pontos kiszolgálás !!

1 1-52

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Magyar királyi államvasutak.
Igazgatóság.

224296—09. F. IV. szám.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur f. évi július hó 17-én kelt 56755—III. számú engedélye alapján f. évi augusztus hó 10-étől visszavonásig:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, az osztrák és a bosnyák—hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teheráru küldemények felvételénél az élő állat, friss hus-, friss gyümölcs-, friss főzelék és tojásküldemények kivételével a vasuti üzletsabályzat 55. §-a (3.) bekezdésében és az ahhoz tartozó IV. díjszabási póthatározmányban előírt eljárás fog alkalmaztatni;

2. az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt kocsirakományu teheráru küldemények, az élő állat, friss hus-, friss gyümölcs-, friss főzelék- és tojásküldemények kivételével, a mennyiben azok elszállítása azonnal meg nem történhetik s a feladó áruját a pályaudvaron kívánja tároltatni, a rendelkezésre álló tároló helyek befogadási képességéhez mérten, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2), illetőleg a magyar szent korona területén érvényes vasuti üzletsabályzat 55. §-a (2.) bekezdésében és az ahhoz tartozó I—III. díjszabási póthatározmányokban foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg, csakis a lehető elszállítási való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el;

3. az üzletsabályzatban és díjszabásokban meghatározott be-, illetve kirakodási idő az üz-

letsabályzat 69. §-a (7.) bekezdése alapján 9 nappali órára szállítatik le.*)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy az üzletsabályzat 56. §-a (4.) bekezdése, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítmányok, őrlemények és hüvelyesek (bab), valamint az osztrák magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítmányok és őrlemények, az üzletsabályzat 55. §-a (3.) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) bekezdése, illetőleg a magyar szent korona területén érvényes üzletsabályzat 55. §-a (2.) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdekű érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak továbbbittatni.

Budapest, 1909. évi aug. hó 7.

Az igazgatóság.

*) Jegyzet. A 9 nappali óra a közhírré tett raktári órák kezdetétől annak megszakitás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számíttatik.

Utánnnyomás nem díjazatik.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Szám 25765. III.

Hirdetmény.

A Bpest-predeali vonalon Élesd és Rév állomás közt fekvő 18. sz. őrház „Élesd megálló” eddig csak szomszédos-jegykiadásra berendezett megállóhely f. hó 16-tól kezdve az összes személy és podgyász elszámolásra lett berendezve s megnyitva.

Eunek folytán f. hó 16-tól kezdve „Élesd megálló” pénztáránál utazó igazolványok minden viszonylatban kiszolgáltattanak; s podgyások felvételnek és elszámoltatnak.

Kolozsvár, 1909. július hóban.

Az üzletvezetőség.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

bennlakással (Internátus) 90 tanuló részére.

Az intézetet 1878-ban alapította a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara s tanulmányi szempontból két tagozatra oszlik: felső kereskedelmi iskolai — és akadémiai tagozatra.

a) **Felső kereskedelmi iskolai** tagozatra oly tanulók vétetnek fel; kik négy középiskolai osztályt végeztek. A tanfolyam 3 éves, melynek végezte után a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek s annak alapján egyéves önkéntességi katonai szolgálatra s az 1883. I. t.-c. értelmében a kereskedelmi pályákön kívül több hivatali pályára is illetékes. **Évi tandíj 200 korona.**

b) **Akadémiai (főiskolai) tagozat** rendes hallgatói oly ifjak, kik felső kereskedelmi iskolai vagy középiskolai érettségi bizonyítványt, vagy ezzel egyenlő értékű gazdasági vagy ipariskolai végbizonyítványt szereztek, vagy valamely katonai tisztképző intézetet végeztek. Az akadémia két éves tanfolyamból áll s az 1909—10-ik tanévben következő előadások fognak megtartatni:

Kereskedelmi számtan általános része; nemzetközi árukereskedelmi számítások; börze- és bankügyleti számítások; folyószámlák tana: analisis; politikai számtan; életbiztosítási számítások; hallandósági táblák szerkesztése; egyszerű és kettős könyvvitel; import- és export ügyletek elszámolása; bank- és börzeügyletek elszámolása; áru- és banküzleti praktikum; gyári könyvvitel; különböző könyvviteli rendszerek; magyar kereskedelmi levelezés; export, import- és bankügyletek levelezése; nemzetgazdaságtan; bevezetés a statisztikába: adó- és illetékügy; pénzügytan; a magyar magánjog különös része; magyar közjog; jogszolgáltatás a bel- és külföldön; konzuli intézmény; kereskedelmi váltó- és iparjog; nemzetközi váltó- és csekk-jog; bank- és tőzsdeismeretek; vasuti és hajózási díjszabás, közlekedési ismeretekkel; tengeri kereskedelmi jog; nemzetközi kereskedelem és forgalomismeret; a közgazdaság története; társadalmi politika; ipar-, vám- és kereskedelmi politika; határvám-isme; tőzsdei biráskodás; Der Ausgleich des Fakturabetrages im internationalen Handelsverkehr; állami számvitel; német nyelv és kereskedelmi levelezés; francia kereskedelmi nyelv és levelezés; angol nyelv és kereskedelmi levelezés; olasz kereskedelmi nyelv és levelezés; oszmán-török nyelv; kereskedelmi földrajz, különös tekintettel a tengeri kereskedelemre; áruisme; szövetkezetek, kartelek, trösztök; kiváló német közgazdasági írók olvasása német nyelven; a strike és jogi szabályozása; a gyarmatárak termelési földrajza világkereskedelmi szempontból; a gabonafélék kereskedelme; gyorsítás; gépirás; vivás. **Évi tandíj 240 korona.**

c) **Internátus.** Az Akadémia 90 tanuló bennlakására van berendezve s az internátus a magasabb igényeket is kielégíti. A tanulók feletti nevelői tisztet öt felügyelő tanár teljesíti. A teljes ellátással járó bennlakás **évi díja 900 korona.** A 23 év óta fennálló internátusban eddig 1981 növendék nyert elhelyezést az ország minden vidékéről. — Az internátusba akadémiai hallgatók is felvétetnek.

Beiratkozási idő: szeptember 1—5-ig.

Az akadémia tanári személyzete 40 tagból áll; a tanulók létszáma a múlt évben 305 volt; köztük 95 bennlakó. Az intézetnek 31 éves fennállása alatt 6466 tanulója volt. Bővebb felvilágosítást nyújtó prospektust az érdeklődőknek kívánatra küld.

278 1—2

az igazgatóság.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYEK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V. Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba
ellen ...
Borszéki Főkut, az ásványvizek királya
köszvény ellen ...
Borszéki Kossuth, vörösgénység ellen ...
Bodoki Matild, alkális savanyuviz ...

Baross, vesebaj ellen ...
Berhegyi, hughajtó ...
Boholti, üdítő viz ...
Előpataki, sárgaság ellen ...
Felsőrákosi Mária, légszűrés ellen ...
Hargitligeti, üdítő ital ...

Horgász, étvágygerjesztő ...
Kászoni főkut (Salutaris), jód és li-
thium tartalmu ...
Répáti, égvényes ásványviz ...
Székely-Selters, idültgyomorba
Stojkal, cukorbetegség ellen ...

Kérdezze meg az orvost
és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN KAPHATÓK.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK ÜZLETVEZETŐSÉG KOLOZSVÁRT.

21951—1909. II. szám

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Tővis állomásán létesítendő felvételi épület egyik két emeletes pavillonjának, valamint a hozzá csatlakozó földszintes toldalék épületnek előállítására szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Boeszkay-tér 4. sz. II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a nagyenyedi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybéllyel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előtt ezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sártetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

Ajánlat a 21951. II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkákra.

Ajánlattevő köteles bántpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 50%-át készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1909. évi augusztus hó 27-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boeszkay-tér 4. sz. földszint) letenni.

A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sártetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bántpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909. évi aug. hó 28-án déli 12 óráig fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1909. évi szept. hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendő és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez a vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1909. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymást nem dijazunk).

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű

Száza	---	---	20 K
Gyökeres fásoltvány	---	ezre	180 K
" szépséghibával	"	"	90 K
" zöldoltvány	"	"	160 K
Sima	"	"	90 K
Gyök. riparia portalis vastag	"	"	32 K
" 2 éves	"	"	40 K
Sima riparia	"	"	18 K
" vékony	"	"	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	"	"	30 K
Sima	"	"	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzét visszaadom. — **Arjegyzék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borarak:

Gyöngyösi siller	---	---	HI. 32 K
Visontai	---	---	36 K
Gyöngyösi fehér asztali	---	---	34 K
" pecsenye	---	---	38 K
Visontai Rizling	---	---	44 K
" Muskatály	---	---	70 K
" vörös bikavér	---	---	70 K

Szekely I. József

Gyöngyös,
Szent-Urban templom.

Nagy deszkaraktár!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a jó hírnévnek örvendő

deszka, épületfa és lécraktáromat

a mai napon kibővítettem és állandóan nagy raktárt tartok: Zsendely, fedőcserép, Beocsini portland-cement, lemezfedőpapir, oltott és oltatlan mészből és oly helyzetben vagyok, hogy árakban bármily céggel versenyezhetek.

Raktárom a Vágóhid-utca 4. szám alatt van.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását továbbra is kéri

tisztelettel

239. 1—52.

SIMON H. fakereskedő, —
MAROSUJVAR.

Oltott és oltatlan mézraktár!

Legjutányosabb árak jegyzéke!

Fekete szalon öltözék	25 frttól 75 frtig
Zakó öltözék	18 frttól 45 frtig
Übereziher angol szabással	18 frttól 45 frtig
Szines szövet mellények, bármily öltözékhez alkalmasak	6 frttól 12 frtig
Szines pantallók	6 frttól 15 frtig
Lovagló britches nadrág	8 frttól 16 frtig
Kamásli	4 frttól 10 frtig
Urasági libériák	18 frttól 45 frtig
Téli kabát	25 frttól 90 frtig

Katonai egyenruhákat a legjutányosabb árakban készítek.

Különösen felhívom a figyelmet, hogy a legújabb divatszabás szerint — a kabátok vattázása nélkül készülnek.

Van szerencsém a t. városi és vidéki közönségnek b. tudomásul adni, hogy a mai kor legegyszerűbbtől legmagasabb igényeinek megfelelő

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERMET

nyitottam. Szabad legyen megjegyeznem, hogy a fővárosban elsőrangú cégeknél és az ország legnagyobb városaiban, mint szabász 20 éven át működtem. Kiállításokon aranyérmékkel lettem kitüntetve. A ruhák saját műhelyemben készülnek, a legszigorubb személyes felügyelet mellett, fővárosi munkaerők által készítve. Elvem t. vevőimet a legpontosabban és jutányos árak mellett kiszolgálni s biztosítom már előre is, hogy nagybecsű megrendeléseit minden tekintetben a legszolidabb árakban teljesítem a legújabb divat szerint. A szövetek kizárólag hazai, angol és francia gyártmányúak s a szabászat és kiállítás a legújabb divatnak megfelelő. Készítek: diszmagyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, urasági libériákat és a legjobb lovagló bricsesz nadrágokat, katonai egyenruhákat, megyei és városi libériákat, vadász és sport öltönyöket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legolcsóbb árak és kedvezményes feltételek mellett. A t. közönség szíves rendelését kéri tisztelettel.

Csirke Mátyás

angol férfiszabó Tordán.

(A kir. törvényszékkal szemben.)

Megrendeléseket fölvesz — hol a szövetek is megtekinthetők és kiválaszthatók — CIRNER ISTVÁN kereskedő ur, a kivel állandó összeköttetést létesítettem.

Levélbeni nagybecsű meghívásra mintákkal személyesen szolgálok.

FISCHER IZSÁK

fakereskedése

építkezési és tüzelő anyagok raktára.

Marosujváron, Báthory-utca 1. sz.

Ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe dusan felszerelt **farakttáromat** és **cementtető-oszerép raktáromat**, mely cementcserepek a modern technika eg-
ujabb gépeivel felszerelt gyáramba ké-
szülnek és a melyek erőssége, tart-
ása és kitűnő minőségeért a legmesszebb enő
garantiát vállalom.

Továbbá raktáron tartok I-ső minő-
portland cementet, Bohn-féle fedő-cserepet,
oltott és oltatlan meszet, kátrány fedőpapir
és szigetelő lemezt, nádat, zsendelyt, méter-
fát s több itt fel nem sorolt ezen szakba
vágó anyagokat.

Szabadalmazott „Eternit pala“ egye-
düll képviselte Marosujvár és vidéke részére.

Továbbá ajánlom a n. é. közönségnek
fűszer és vegyes áru üzletemet, hol minden-
kor tisztán kezelt fűszer áruk kaphatók.

Ugyszintén a legdivatosabb tartós,
erős, minden tekintetben megfelelő női,
férfi és gyermek cipők, chevro, box, stb.
minőségben.

Férfi és gyermek ruhák, kalapok
nagy választékban.

Porcellán és pléh-edények, konyha
felszerelési cikkek stb. stb.

Az igen tisztelt asztalos-mester urak
figyelmét van szerencsém felhívni, arra,
hogy üvegezési munkákra, épületekre stb.
üvegtáblákat a legolcsóbban csak nálam
szerezhetik be, mivel egy üveggyárral
nagy kötést csináltam. Üvegezési munkákat
elvállalok és legolcsóbban számítok.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Fischer Izsaák,

kereskedő Marosujváron.

CIMBALKOK.

Hangfokozó pianó-pedálu cimbalmok
a jelenkor legtekélyesebb cimbalmai.

Leírást és árjegyzéket in-
gyen és bérmentve kül-
denek a feltalálók és egye-
düll készítők

Komáromi M. és Tsai
Első magyarországi magy.
kir. szab. hangfokozó és
pianó-ped. cimbalomgyár.
SZOLNOK.

Alsófehérvármegye alispánjától.

Sz. 7415—909. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Az áthelyezés folytán megüresedett
nagyenyedi járási hivatalsszolgái állásra
pályázatot hirdtek.

Ezen állás évi 600 kor. kezdő fize-
tés, 240 kor. lakpénz és 80 kor. ruha il-
letmény élvezetével van rendszeresítve.

Pályázni óhajtok keresztlevelükkel,
esetleg szolgálati bizonyítványukkal, ka-
tonai szolgálatukat igazoló okmányaikkal
és iskolai végzettségüket igazoló bizonyít-
vánnyal felszerelt kérésüket, jelenleg is
szolgálatban levők hivatalos uton, szolgál-
latban nem állók pedig közvetlen alólírott
alispánhoz személyesen kötelesek beadni
1909. évi augusztus hó 20-ig bezárólag.

Nagyenyeden, 1909. július hó 27-én

Báró Bánffy Kázmír
alispán.

273. 1—2.

Nagy porcelán raktár!

Olesón és jól vásárolni csakis

GIDÁLY SIMONNÉ

LISZT-, FÜSZER-, PORCELÁN- ÉS VEGYESÁRU KERESKEDÉSÉBEN
MAROSUJVÁR, (MIKÓ-UTCA) LENET.

MINDIG FRISS MINŐSÉGBEN RAKTÁRON VAN:

Aranyospolyáni hengermű-
malmi liszt és derce, min-
dennemű hűvelyes áruk.
Naponta friss élesztő.
Fűszer és csemege áruk:
cukor, cukorkák és
chocoládék, ecsetek és

meszelők, I. rendű szap-
panok és gyertyák *finom
petroleum és császár-
olaj. Legjobb kávé és
kávépótlékok, mindenféle
porcelán és üvegáruk.

GYORS, PONTOS ÉS

TISZTA KISZOLGÁLÁS!

Aranyospolyáni malmi liszt nagyraktára!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

megérkeztek

a tavaszi és nyári szövet ujdonságok.

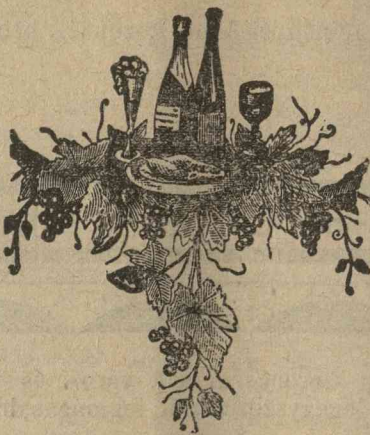
Nagy raktárt tartok a legujabb **hazai, angol és francia szövetekből**, me-
lyeket a legujabb divat szerint választottam és bármely időközben meg-
tekinthetők és kiválaszthatók.

Felelősséget vállalok, hogy a ruhák a legujabb divat szerint és a legjobb munkával készülnek

Főelvem a gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak és kedvező fize-
tési feltételek mellett.

Nagybecsű megrendeléseit továbbra is kérve maradok teljes tisztelettel

SALAMON SÁMUEL férfi-szabó,
Marosujvár, Csesztve-utca 20. szám.

A t. közönség b. figyelmébe ajánlom pincém-
ből kihordva: tiszta finomított Straetz-féle **SZESZT**,
KÖBÁNYAI ÉS MAROS-VÁSÁRHELYI SÖRÖKET,
FINOM LIKÖRT. Továbbá a legfinomabb

RUMOT

és kiváló minőségű

BORAIMAT.

Megjegyezni kívánom, hogy boraim Gróf
Teleki Ádám pincéjéből valók, valódiságáért sza-
vatolok.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Tisztelettel **Jonás Izidor.**

MONOSTORI CZELL SÖR.

Szives tudomására adom t. vevő körömnek, hogy az annyira
kedvelt **GYOROKMÉNESI BOROM** már elfogyott és most van szeren-
csém ajánlani az előbbinél hiresebb

Magyarád-hegyaljai fehér asztali boromat,

amely jó zamatjánál fogva, az előbbitől kitűnik.

1 liter 32 kr., 10 liter vételnél 30 kr.

Tisztelettel

GIDÁLY JAKAB
központi vendéglő bérleje.

MAGYARÁD-HEGYALJAI BOR.